

УДК 347.19

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.44>

ПОНЯТТЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА В ДОКТРИНІ І ЗАКОНОДАВСТВІ ГРУЗІЇ ТА УКРАЇНИ

Піддубна В.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правової політики,
права інтелектуальної власності та інновацій
Національного юридичного університету
імені Я. Мудрого
ORCID: 0000-0001-6532-9884

Піддубна В. Поняття юридичної особи публічного права в доктрині і законодавстві Грузії та України.

В статті аналізується доктрина і законодавство Грузії і України щодо правового статусу юридичних осіб публічного права. Досліджується питання класифікації юридичних осіб за Цивільним Кодексом Грузії і України. Згідно з законодавством Грузії тільки три суб'єкти можуть засновувати юридичні особи публічного права: уряд, який діє від імені держави, регіональний орган влади, у випадках передбачених законом і муніципалітетом; Зібрання міста Тбілісі. Автором розглядається поняття, правова природа, види юридичних осіб публічного права в Грузії. В статті досліджується правовий статус муніципалітетів, правове положення вищих навчальних закладів, релігійних організацій як юридичних осіб публічного права в Грузії. Автором аналізуються положення законодавства Грузії щодо порядку створення, структури органів, правового режиму майна муніципалітетів. Структуру органів місцевого самоврядування складають такі органи: збори муніципалітету, мер (гамгебели). Майнова відокремленість муніципалітету як юридичної особи публічного права складається з майна яке закріплюється законом за муніципалітетом, майно яке передається державою у власність муніципалітету на безоплатній основі. В статті аналізується правове положення вищого навчального закладу, як юридичної особи публічного права. Автор досліджує структуру, правовий режим майна, порядок передання і використання майна ВНЗ. До органів управління вищого навчального закладу відносять такі: вчена рада, рада представників, ректор, голова адміністрації та відділ контролю якості. Майно вищого навчального закладу, засноване державою, складається з майна, переданого йому державними, юридичними та фізичними особами а також майна, придбаного нею за власні кошти. Автором аналізуються доктринальні і законодавчі джерела щодо правового регулювання релігійних організацій в Грузії. Релігійні організації в Грузії можуть здійснювати діяльність в двох основних організаційно-правових формах: непідприємницької юридичної особи і юридичної особи публічного права.

Ключові слова: муніципалітети, вищі навчальні заклади, юридичні особи публічного права, релігійні організації, правовий режим майна.

Piddubna V. The concept of a legal person of public law in the doctrine and legislation of Georgia and Ukraine.

The article analyzes the doctrine and legislation of Georgia and Ukraine on the legal status of legal entities of public law. The issue of classification of legal entities under the Civil Code of Georgia and Ukraine is studied. According to the legislation of Georgia, only three entities can establish legal entities of public law: the government acting on behalf of the state, a regional authority, in cases provided for by law, and a municipality; Tbilisi City Assembly. The author considers the concept, legal nature, and types of legal entities of public law in Georgia. The article examines the legal status of municipalities, the legal status of higher educational institutions, religious organizations as legal entities of public law in Georgia. The author analyzes the provisions of the legislation of Georgia on the procedure for the establishment, structure of bodies, and legal regime of property of municipalities. The structure of local self-government bodies consists of the following bodies: municipal assembly, mayor (gamgebeli). The property separation of a municipality as a legal entity of public law consists of property that is fixed by law for the municipality, property that is transferred by the state into the ownership of the municipality on a free basis. The article analyzes the legal status of a higher educational institution as a legal entity of public law. The author examines the structure, legal regime of property, the procedure for the transfer and use of property of a higher educational institution. The governing bodies of a higher educational institution include the following: academic council, council of representatives, rector, head

of administration and quality control department. The property of a higher educational institution founded by the state consists of property transferred to it by state, legal and natural persons, as well as property acquired by it at its own expense. The author analyzes doctrinal and legislative sources regarding the legal regulation of religious organizations in Georgia. Religious organizations in Georgia can carry out activities in two main organizational and legal forms: in the form of a non-entrepreneurial legal entity, in the form of a legal entity of public law.

Key words: municipalities, higher education institutions, legal entities under public law, religious organizations, legal regime of property.

Постановка проблеми. Юридичні особи публічного права є учасниками цивільних відносин і на ці відносини поширюються норми Цивільного Кодексу України. Разом з тим, концепція юридичних осіб публічного права є недостатньо дослідженою в доктрині права. В республіці Грузія діє спеціальний Закон "Про юридичні особи публічного права" в якому врегульовуються положення щодо порядку створення, видів, правосуб'єктності, майнового режиму юридичних осіб публічного права. Дослідження доктрини і законодавчих актів Грузії щодо правового статусу юридичних осіб публічного права є актуальним і необхідним для більш ефективного регулювання правових проблем цих суб'єктів.

Метою статті є дослідження в порівняльно-правовому аспекті правового статусу юридичних осіб публічного права в доктрині і законодавстві Грузії і України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Правовим проблемам регулювання статусу юридичних осіб публічного права присвятили наукові праці такі вчені: Кузнецова Н.С., Довгерт А.С., Спасибо-Фатеева І.В., Борисова В.І., Сабодаш Р.Б., Первомайський О.О., Майданик Р.А., Гнатів О.Б., Зубар В.М.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі ст. 24 Цивільного Кодексу Грузії під юридичною особою розуміють створене для досягнення певної мети організоване утворення, яке володіє майном, несе самостійну відповідальність своїм майном, набуває прав та обов'язків від свого імені, укладає правові чини і може бути позивачем і відповідачем в суді. В Цивільному Кодексі Грузії виокремлюють декілька класифікацій юридичних осіб: 1) юридичні особи приватного і юридичні особи публічного права; 2) підприємницькі і непідприємницькі; 3) корпорації і установи (ст.ст. 24, 25 Цивільного кодексу Грузії) [1]. Юридична особа може бути організована як корпорація на основі членства, залежна або незалежна від статусу її учасників, і займатися або не займатися підприємницькою діяльністю (ч. 2 ст. 24 ЦК Грузії). В Цивільному кодексі України в ст. 81 закріплена лише одна класифікація поділу юридичних осіб на юридичні особи приватного права та юридичних осіб публічного права. Щодо класифікації юридичних осіб на товариства та корпорації, то про неї не йдеться в Цивільному Кодексі України як і про корпоративний устрій певних юридичних осіб. Натомість на практиці поширеним є використання термінології, що вимагає окремого регулювання таких організаційно-правових форм юридичних осіб, як товариства і корпорації (компанії) і введення поняття корпорацій до цивільного законодавства України. Під корпораціями в законодавстві України слід розуміти ті підприємницькі товариства, учасники яких мають корпоративні права (АТ, ТОВ, ТДВ) [2].

Для приватних юридичних осіб в законодавстві Грузії встановлюється вичерпний перелік організаційно-правових форм для того щоб припинити неорганізовану і хаотичну участь осіб в цивільному обігу. В Концепції оновлення Цивільного Кодексу України також передбачено закріпити вичерпний перелік організаційно-правових форм юридичних осіб [3]. На практиці в Грузії можуть застосовуватися норми про корпоративні юридичні особи приватного права до правовідносин за участю корпоративних юридичних осіб публічного права. Відмінність публічної корпорації і установи полягає в порядку створення цих осіб. Так, наприклад, нотаріальна палата Грузії є корпорацією публічного права, має членство і особливий порядок створення. Створення установи відбувається в результаті роздержавлення певного державного майна. Щодо юридичних осіб публічного права то до останніх не можна застосувати закритий перелік, оскільки ці юридичні особи виникають на підставі правового акту державного органу в розпорядчому порядку. Обсяг правоздатності юридичних осіб приватного права є загальним універсальним, в той час як юридичні особи публічного права мають спеціальний обсяг правоздатності який визначений на рівні законодавчих актів щодо створення останніх. Юридичні особи приватного права є суб'єктами основних прав і свобод, які передбачені Конституцією Грузії разом з тим така можливість для юридичних осіб публічного права не передбачена, оскільки останні є самі за правовою природою державними організаціями і тому немає необхідності для захисту від держави. Юридичні особи публічного права створюються для здійснення певних державних функцій і завдань тому здійснення певних видів діяльності для останніх є обов'язком, а не правом як для юридичних осіб приватного права, як приклад здійснення фінансово-кредитної політики Центрального банку країни. Юридичні особи публічного права на-

діляються повноваженнями щодо видання нормативних актів що для юридичних осіб приватного права є забороненим.

В законодавстві Грузії діє Закон "Про юридичні особи публічного права" [4]. Згідно зі ст. 2 Закону, під юридичною особою публічного права розуміють відокремлену від органів законодавчої та державної влади організацію, створену згідно з відповідним законом, розпорядженням уряду Грузії або засновану на законі, адміністративному акті державного урядового органу, яка самостійно здійснює політичну, державну, освітню, культурну і іншу громадську діяльність. Як впливає з визначення поняття юридичної особи публічного права, йдеться про організацію, тобто юридичну особу. В доктрині права питання правової природи юридичної особи публічного права є дискусійним. Так, в Цивільному Кодексі України поняття юридичної особи визначається через поняття "організація" яка створена і зареєстрована у встановленому законом порядку. Разом з тим в доктрині права є позиція про те, що юридичні особи публічного права потребують спеціального визнання. Так, питання організації, сфери діяльності, представництва регулюються нормами публічного права. Більшість вчених вважають що це не є юридичні особи за своєю природою. Законодавець лише прирівнює цих суб'єктів до юридичних осіб у випадку їх вступу в цивільний обіг [5].

В законодавстві Грузії до юридичних осіб публічного права відносяться: держава, муніципалітети, державні установи, державні фонди, політичні партії, Апостольська Автокефальна Православна Церква, релігійні об'єднання. Держава і муніципалітети беруть участь у цивільно-правових відносинах нарівні з юридичними особами приватного права. У цьому відношенні повноваження держави або муніципалітету здійснюють його органи (відомства, установи), не будучи юридичними особами (ч. 4 ст. 24 Цивільного Кодексу Грузії). Правове положення муніципалітетів в Грузії врегульоване в Конституції Грузії IX розділ (ст.ст. 74–76) [6], Європейській хартії місцевого самоврядування [7], міжнародних договорах, Законі Грузії "Кодекс місцевого самоврядування"[8]. Місцеве самоврядування визначають як право і можливість громадян Грузії, які зареєстровані в самоврядній одиниці, вирішувати питання на підставі законодавства Грузії: питання місцевого значення через вибрані ними місцеві органи влади (ст. 2 Закону Грузії). Муніципалітети мають статус юридичної особи публічного права (ч. 2 ст. 2 Закону Грузії). Муніципалітети мають власні і делеговані повноваження. Власні повноваження муніципалітет здійснює самостійно і під свою відповідальність, делеговані повноваження є повноваженнями органів державної влади або органів влади автономної республіки згідно з законом або договором. Серед власних повноважень муніципалітету можна виокремити такі, як управління і розпорядження майном, яке знаходиться у власності муніципалітету, управління місцевими природними ресурсами, встановлення і відміна місцевих податків і зборів, благоустрій території міста, управління комунальними відходами і інші. Органи місцевого самоврядування наділені повноваженнями щодо прийняття адміністративних актів. Крім цього, володіють і розпоряджаються майном, створюють і приймають участь в управлінні юридичними особами приватного права, отримують кредитні кошти, утримують і розвивають відповідну інфраструктуру міста. Муніципалітети можуть створювати непідприємницькі юридичні особи і приймати участь в діяльності таких юридичних осіб, зокрема обговорення і консультації з проектів законів, які стосуються місцевого самоврядування. Структуру органів місцевого самоврядування складають такі органи: збори муніципалітету, мер (гамгебели). Під бюджетом муніципалітету розуміють сукупність дебіторської і кредиторської заборгованості, а також змін балансу, які затверджені Зборами муніципалітету і які використовуються для виконання функцій і зобов'язань муніципалітету. Джерелами доходів бюджету муніципалітету є: фінансові і нефінансові активи, трансферти (капітальні, спеціальні), гранти, кредити (ст. 92 Закону Грузії). Муніципалітет може отримувати кредити, але сума обслуговування кредиту (основний борг і проценти) які підлягають покриттю щорічно не може перевищувати 5 % від його власних доходів. Майно, яке знаходиться у власності муніципалітету не може бути використане в якості засобу забезпечення позову. Майнова відокремленість муніципалітету як юридичної особи публічного права складається з майна яке закріплюється законом за муніципалітетом, майно яке передається державою у власність муніципалітету на безоплатній основі. Вказане майно підлягає реєстрації в Державному реєстрі (ст. 113 Закону Грузії). Муніципальна власність поділяється на дві категорії: основне і додаткове майно. Основою здійснення повноважень муніципального утворення є основне (невідчужуване) майно, яке може бути використане тільки для здійснення публічних функцій і повноважень муніципалітету. Перелік видів основного (невідчужуваного) майна яке підлягає передачі державою у власність муніципалітетів затверджується Урядом Грузії і не підлягає відчуженню, тобто має цільове призначення. Муніципалітет може заснувати юридичну особу приватного права яка здійснює діяльність у формі акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю або непідприємницького товариства і приймати участь в діяльності такого товариства в якості засновника. Рішення щодо створення, реорганізації або ліквідації юридичної особи приватного права приймається ви-

конавчим органом муніципалітету. В Законі Грузії "Кодекс місцевого самоврядування" вказується про те, що нерухоме (невідчужуване) муніципальне майно може бути відчужене зі згоди Зборів муніципалітету в тому випадку, якщо це майно втратило своє функціональне призначення або мету (ст. 121 Закону Грузії). Муніципальне майно може надаватися в користування в таких формах: суперфіцію, узуфрукту, права оренди (ст. 121 Закону Грузії). В Законі Грузії встановлюється державний нагляд за діяльністю органів місцевого самоврядування. Видами державного нагляду є: правовий (відповідність нормативних адміністративно-правових актів) і відомчий нагляд (здійснення муніципалітетом делегованих повноважень). На сьогодні в Україні затверджена Концепція територіальної громади як юридичної особи публічного права. Згідно з цією концепцією статусом юридичної особи публічного права буде наділятися сама територіальна громада а не орган місцевого самоврядування. Територіальні громади будуть наділені цивільною правоздатністю і дієздатністю. В спеціальному Законі про територіальні громади будуть закріплені такі питання щодо створення і діяльності територіальної громади: громада буде діяти на підставі статуту, передбачається структура органів управління громадою, їх компетенція, порядок прийняття ними рішень, порядок проведення загальних зборів, визначення правового режиму майна територіальної громади а саме конкретизувати склад майна (земельні ділянки громади, майно, майнові права щодо створених громадою юридичних осіб) [9].

В законодавстві і доктрині Грузії сформувалася концепція юридичної особи публічного права, основною ознакою якої є те що діяльність такої юридичної особи пов'язана з досягненням будь-яких суспільно-корисних цілей або результатів. На практиці, не досягнення цих цілей або відсутність значущих результатів досягнення такої суспільно-корисної мети є підставою для припинення діяльності юридичних осіб публічного права та їх ліквідації. Юридична особа публічного права має право здійснювати діяльність, яка визначена відповідним законом, розпорядженням Уряду Грузії, або здійснює діяльність на підставі власного статуту, разом з тим якщо юридична особа публічного права заснована на підставі розпорядчого акту органу державної влади положення цього статуту повинні відповідати вимогам закону. Так, наприклад, вищий навчальний заклад створений державою має статус юридичної особи публічного права [10]. Вищий навчальний заклад здійснює діяльність на підставі статуту. В статуті ВНЗ визначаються коло повноважень які може здійснювати вищий навчальний заклад, зокрема: здійснювати освітню, науково-дослідну, консультаційну, видавничу діяльність, реалізовувати продукцію, розроблену в процесі навчальної, науково-дослідної діяльності, провадити підприємницьку діяльність допоміжного характеру (ст. 101 Закону Грузії про вищу освіту). Аналізуючи статутні документи ВНЗ Грузії можна вказати про те, що вищий навчальний заклад як юридична особа публічного права має спеціальний обсяг правоздатності. Держава, органи місцевого самоврядування не можуть засновувати, володіти частками або бути учасниками юридичної особи приватного права яка має статус вищого навчального закладу (ст. 120 Закону). До органів управління вищого навчального закладу відносять такі: вчена рада, рада представників, ректор, голова адміністрації та відділ контролю якості. Рада представників вищого навчального закладу розробляє і погоджує статут з вченою радою ВНЗ і подає статут для затвердження до Міністерства освіти на науки Грузії. Фінансування вищих навчальних закладів з державного бюджету спрямоване на навчання і наукові дослідження, підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації персоналу ВНЗ. Джерелами фінансування вищих навчальних закладів є: плата за навчання за рахунок державних освітніх стипендій, доходи від грантів, пожертвувань, спадщини, фінансування що виділяється міністерством, інші доходи в тому числі від господарської діяльності (ст. 790 Закону). Згідно зі ст. 840 Закону Грузії про вищу освіту, майно вищого навчального закладу, засноване державою, складається з майна, переданого йому державними, юридичними та фізичними особами а також майна, придбаного нею за власні кошти. Вказане державне майно може бути передане ВНЗ на праві безоплатного користування. Держава передає ВНЗ відповідне майно при створенні закладу, при цьому обов'язково складається опис такого майна. Є певні особливості щодо користування майном вищих навчальних закладів. Так, нерухоме майно вищого навчального закладу або його частина може бути придбане, відчужене або здане в оренду в освітніх або інших науково-дослідних цілях, якщо таке відчуження або оренда майна відбувається з іншою метою, то таке розпорядження майном може здійснюватися лише за рішенням Ради представників вищого навчального закладу. Для управління майном вищого навчального закладу створюється спеціальний Фонд розвитку ВНЗ. В разі ліквідації вищого навчального закладу майно яке залишилося повертається державі в повному обсязі (ст. 860 Закону).

В Грузії Апостольська Автокефальна Православна Церква відноситься до юридичних осіб публічного права. На сьогодні в Грузії немає спеціального законодавчого акту, який би здійснював регулювання правового статусу релігійних організацій, вирішував питання реалізації колективної свободи віросповідання. Правове регулювання релігійних організацій здійснюється на підставі

Конституційної угоди, крім цього декілька законодавчих актів регулюють питання які стосуються Грузинської Православної Церкви. В Конституційній угоді гарантується принцип відокремлення церкви від держави, врегульовується статус священників, власності церкви та відшкодування збитків, завданих Російською імперією та Радянським Союзом, деякі норми регулюють охорону та відновлення культурної спадщини. Держава Грузії фінансує п'ять релігійних організацій і сплачує останнім компенсації за радянське минуле. Грузинська Православна Церква звільнена від більшості податків [11]. В світі існують різні моделі церковно-державних відносин, в Грузії зокрема застосовується модель кооперативного секуляризму, яка полягає в тому що держава знаходиться в тісній співпраці з релігійними організаціями і Грузинська Православна Церква має привілейований статус в суспільстві, разом з тим на практиці ця модель має проблеми, оскільки багато сфер церковно-державних відносин не врегульовані, немає спеціального закону про релігійні організації. Релігійні організації в Грузії можуть здійснювати діяльність в двох основних організаційно-правових формах: у формі непідприємницької юридичної особи, в формі юридичної особи публічного права. Грузинська Апостольська Православна Церква була першою релігійною організацією, яка отримала статус юридичної особи публічного права згідно з Конституційною угодою. "Традиційні" релігійні організації не бажали реєструватися як юридичні особи публічного права, але в 2011 році парламентом була прийнята поправка до Цивільного кодексу Грузії який надавав представникам цих релігійних організацій можливість обрати форму юридичної особи публічного права. На сьогодні лише ті релігійні організації віросповідання яких є історично є близьким до Грузії і які визнаються законодавством держав ЄС, мають альтернативу і можливість обрати форму юридичної особи публічного права. Разом з тим, враховуючи що такі релігійні організації є юридичними особами публічного права вони не підпадають під регулювання публічного права, вони мають автономний правовий режим і виключені зі сфери дії Закону Грузії "Про юридичні особи публічного права" [12].

Формування майнової основи діяльності юридичних осіб публічного права в Грузії відбувається як при створенні так і в процесі функціонування цих юридичних осіб. Згідно з Законом Грузії "Про юридичні особи публічного права", держава передає таке майно юридичній особі публічного права або таке майно визначається актом про заснування останньої, таке майно має цільове призначення і може використовуватися тільки для функцій які покладаються на юридичну особу. Для юридичних осіб публічного права встановлено два режими передачі майна: 1) згідно з Законом щодо державного майна; 2) відповідно до законодавства відповідної автономної республіки. У випадку формування майна юридичних осіб публічного права за рахунок вкладів чи членських внесків такий порядок повинен бути вказаний в документах про заснування юридичної особи публічного права. В Грузії створений спеціальний орган, який має статус юридичної особи публічного права: Національне Агентство державного майна, яке входить до складу Міністерства економіки і сталого розвитку Грузії. До основних напрямків діяльності Агентства відносять повноваження з управління і розпорядження державним майном, в тому числі з розпорядження майном зацікавлених юридичних осіб публічного права і тих юридичних осіб приватного права, які засновані державою або в яких держава володіє певною часткою акцій. Також на рівні законодавства Грузії визначені два види державного майна які не підлягають приватизації: 1) це майно яке знаходиться в користуванні юридичних осіб публічного права, на підставі якого функціонують публічні школи, вищі навчальні заклади і наукові установи Грузії; 2) землі сільськогосподарського призначення, які знаходяться в користуванні у формі узурфрукту установ і юридичних осіб публічного права, які знаходяться на бюджетному фінансуванні. Так, на сьогодні в Україні розглядається право узурфрукту як альтернатива право повного господарського відання чи оперативного управління для юридичних осіб публічного права в проекті рекодифікації Цивільного Кодексу України. Майнова основа діяльності юридичних осіб публічного права може також формуватися з інших джерел, таких як: цільові кошти, які виділяються з державного бюджету Грузії; плата за послуги, які надаються організацією, кредити і гранти; інші доходи які дозволені законодавством Грузії. Особливістю правового режиму майна юридичних осіб публічного права є те, що в спеціальному Законі про юридичні особи публічного права не встановлене право останніх володіти майном на праві власності. Обмежені квазіречові права: право повного господарського відання або право оперативного управління відсутні в законодавстві Грузії. Тому про будь-які майнові права засновників або учасників на майно юридичних осіб публічного права не можна говорити. Хоча якщо проаналізувати визначення поняття юридичної особи яке міститься в Цивільному кодексі Грузії а саме: юридична особа це створене для досягнення певної мети, яке має власне майно організоване утворення, яке самостійно відповідає своїм майном і від свого імені набуває права і обов'язки і здійснює правочини і може виступати в суді позивачем і відповідачем. Тобто ознаки юридичної особи, має власне майно і самостійно відповідає своїм майном вказує на приналежність цього майна будь-якій юридичній особі. Аналіз вказаного законодавства щодо правового режиму майна юридичних осіб

публічного права вказує на те що останнім належить майно на праві безоплатного або оплатного користування (договір позики або майновий найм) або особливого речового права – узуфрукту. Згідно з Цивільним кодексом Грузії, нерухома річ може передаватися в користування іншій особі так що вона як власник буде правомочна використовувати цю річ і не допускати користування нею третіми особами, однак на відміну від власника вона не має право відчужувати, обтяжувати іпотекою або передавати у спадок цю річ (узуфрукт). Для здачі в найм або оренду цієї речі необхідна згода власника. Після відміни узуфрукту власник стає учасником відповідних відносин найму або оренди. Аналіз в цілому законодавства Грузії щодо правового режиму майна юридичних осіб публічного права дає змогу зробити висновок про те, що на підставі аналогії закону або буквальному тлумаченні окремих положень ЦК Грузії можна вказати про належність майна юридичним особам на праві власності.

Щодо відповідальності юридичної особи публічного права в Грузії, то згідно зі ст. 10 Закону Грузії "Про юридичні особи публічного права", юридична особа публічного права керується керівником, який діє самостійно в межах дії відповідного закону, розпорядження уряду Грузії, статуту або рішення його учасників. Керівник юридичної особи публічного права здійснює одноосібне управління особою. На нього також покладається обов'язок представляти юридичну особу згідно з публічним правом, і нести персональну відповідальність за правильне управління організацією, крім цього керівник несе персональну відповідальність за майно, що перебуває у публічно-правовій власності юридичної особи, а також за цільове і належне використання фінансових ресурсів.

Висновок. В законодавстві і доктрині Грузії сформувалася концепція юридичної особи публічного права, основною ознакою якої є те що діяльність такої юридичної особи пов'язана з досягненням будь-яких суспільно-корисних цілей або результатів. До юридичних осіб публічного права відносяться: держава, муніципалітети, державні установи, державні фонди, політичні партії, Апостольська Автокефальна Православна Церква, релігійні об'єднання. Юридичній особі публічного права притаманні всі ознаки юридичної особи: організаційна єдність, наявність відокремленого майна, самостійна цивільно-правова відповідальність, виступ в обігу від свого імені. Юридичні особи публічного права мають спеціальний обсяг правоздатності який визначений на рівні законодавчих актів щодо створення останніх. В Україні необхідно прийняти спеціальний закон щодо правового регулювання юридичних осіб публічного права. Визначити поняття, правову природу, чітко виокремити перелік таких юридичних осіб, особливості правосуб'єктності, цивільно-правової відповідальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Law of Georgia Civil Code of Georgia. URL: <https://matsne.gov.ge/en/document/view/31702?publication=131>.
2. Спасибо-Фатеєва І.В. Юридичні особи за цивільним кодексом України. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6093/1/Spasybo-Fatieieva_70_79.pdf.
3. Концепція оновлення Цивільного кодексу України: Київ. Видавничий дім "АртЕк". 2020. 128 с.
4. Закон Грузії "Про юридичну особу публічного права". URL: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/19204?publication=35>.
5. Серова О.А. Классификация юридических лиц. М.: Издательская группа "Юрист", 2009. 232 с.
6. Constitution of Georgia 24.08.1995. URL: <https://matsne.gov.ge/en/document/view/30346?publication=36>.
7. Европейская хартия местного самоуправления 15.10.1985. URL: <https://rm.coe.int/168007a105>.
8. Organic law of Georgia local self-government Code 5 February 2014 No 1958-II. URL: <https://matsne.gov.ge/en/document/download/2244429/15/en/pdf>
9. Громада як юридична особа публічного права: Україна в контексті Європейського і світового досвіду: монографія /О.М. Бориславська, А.П. Заєць, О.В. Ільницький, В.С. Куйбіда, Р.А. Майданик. За заг. ред. А.П. Зайця. Передмова І.Б. Коліушка. К.: ЦППЗ. ТОВ "Франко Пак". 2024. 494 с.
10. Law of Georgia on Higher Education No 2795 of 17 March 2006. URL: <https://matsne.gov.ge/ru/document/download/32830/53/en/pdf>.
11. Gegenava D. Legal and social status of the Georgian orthodox church: challenges and perspectives. URL: https://www.tkp.edu.pl/wp-content/uploads/2021/01/Gegenava_sklad.pdf.
12. Gegenava D. Church-state relations in Georgia: legal frames and general overview. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3770067.